

Cum mi-am petrecut vacanța de vară

**Susține cultura
în educație**

5 septembrie 2017
La Firul Ierbii
Bucuresti

Invitate
VIOLETA DASCĂLU
MĂLINA IONESCU

„Nu susțin temele pentru acasă în vacanță, ci o lectură constantă și orientată de către părinți, precum și ieșiri culturale. E important să le oferim copiilor și timp pentru joacă și descoperire.”

Aproape toți copiii povestesc cum și-au petrecut vacanța de vară, atunci când se revăd la școală. Uneori, chiar profesorii îi întreabă, primele compuneri fiind de multe chiar pe această temă. Opiniile sunt împărțite: unii sunt de părere că aceste întrebări îi pun în dificultate pe copii, creând falii și mai mari între oportunitățile de petrecere a acestui timp pe care familiile le pot oferi; alții consideră că este un fel prietenos de a vorbi despre un timp petrecut departe unii de alții, o întrebare care aduce puțin din aerul de vacanță la școală și face acomodarea mai ușoară. Apoi, apare întrebarea temelor de vacanță, rolul jocului și timpului liber, unde părerile sunt din nou împărțite.

Ceea ce discutăm mult mai rar este: ce fac școala și organizațiile culturale în vacanța mare? Ce programe desfășoară și cum văd ele această perioadă: ce rost are și ce activități consideră că sunt potrivite pentru copii și tineri în acest timp?

Chiar este adevărat că școala intră și ea în vacanță 3 luni de zile? Cum arată un program educativ al unui muzeu, proiectat special pentru perioada unei vacanțe lungi, cum este cea de vară? Și ce este, până la urmă, o vacanță reușită, pentru copii?

Despre vorbitori

Violeta Dascălu este profesor de geografie cu o experiență de 29 de ani în educație, iar din 2008 este director al Școlii Gimnaziale Ferdinand I din București. În 2015 a absolvit un masterat de Pedagogii alternative și artă teatrală în educație.

Mălina Ionescu este artist vizual, curator și doctor în istoria artei. Din 2005 lucrează la Muzeul Național de Artă Contemporană (MNAC), unde în prezent conduce Secția Educație.

Mai multe informații:
www.culturaineducatie.ro

Cum mi-am petrecut vacanța de vară

Despre programele cultural-educative ale MNAC și ale Școlii Gimnaziale Ferdinand I, în cuvintele invitatelor noastre:

Începând cu 2010 la Școala Gimnazială Ferdinand I se desfășoară Festivalul de Teatru pentru Elevii Ferdinand I, cu 8 ediții la activ, iar din 2013 Festivalul de creație și interpretare a poeziei lanus - 4 ediții până în prezent. Din anul școlar 2014-2015, Școala Ferdinand derulează un curs opțional de educație prin teatru la ciclul primar. Un parteneriat cu UNATC I. L. Caragiale, oferă posibilitatea unui număr de 40 de elevi de la primar și 12 elevi de gimnaziu să beneficieze de cursuri de educație prin teatru, efectuate de studenți sau masteranzi de la această facultate. În școală sunt cursuri de percuție pentru elevi cu risc de abandon, predate de membrii bandului Barbarossa Samba Group. De asemenea, elevii participă la cursuri de dans. Instituția a colaborat cu Radio România Cultural în proiectul Ora de educație teatrală, dar și cu Centrul Replika. Sunt organizate periodic spectacole de teatru pentru copii în școală și participăm la spectacole la Opera Comică pentru copii. Am fost parteneri în proiectul Harta senzorială a Bucureștiului, coordonat de Asociația Română pentru Promovarea Artelor Spectacolului- ARPAS. Participăm la Târgul de carte Gaudeamus în fiecare an și avem parteneriat cu Editura Curtea Veche. Arta este prezentă și pe holurile etajului al II-lea, unde este un desen tip frescă executat de elevi în cadrul Proiectului Dă culoare școlii tale, coordonat de Asociația Komunitas.

MNAC și-a regândit de curând strategia educațională, atât în ceea ce privește programele sale pentru copii, cât și pe implementarea unor serii de programe educaționale dedicate adulților și publicului de specialitate. Vacanța la MNAC este prima parte dintr-un program educațional permanent, un program amplu, în cadrul căruia muzeul își propune să colaboreze cu artiști și educatori muzeali pentru organizarea de ateliere practice pentru toate categoriile de vârstă. Dar așa cum îi sugerează și numele, Vacanța..., a oferit mai multe ateliere pentru copii, pentru că publicul tânăr este, pentru orice educator muzeal, o prioritate. Nu am vrut să asociem aceste ateliere cu ideea de școală, fie ea și de vară, deși pe undeva acești termeni sunt sinonimi - vacanță și școală de vară. Programul va continua în formula Weekend la mnac, odată cu începerea școlii. Vacanțele și zilele

libere sunt pentru muzee perioadele cele mai aglomerate - dacă această afirmație descrie o realitate sau un deziderat depinde, cred eu, de noi toți cei implicați în fenomenul educației (muzeale). Dar oricum ar fi, vacanțele și zilele libere sunt timpuri cu cel mai mare potențial pentru programele oferite publicului tânăr de către instituțiile culturale, printre care și muzeele.

Victoria Dascălu: „Bucuria a tot ce înseamnă artă este o parte importantă din viață și este esențial s-o împărtășim cu copiii noștri, cu elevii noștri. Acest lucru este mai ușor de făcut în București unde există atâtea opțiuni de consum cultural. Deși nu este ușor să ieși cu clasele de elevi din școală, efortul merită făcut pentru a-i vedea pe copii manifestându-se liber în alte spații, fascinați de lucrurile pe care le văd. În 2008, devenind directorul unei școli de cartier cu o clădire interbelică în stil neobrancovenesc, am decis să profit de oportunitățile oferite de spațiul școlii, mai ales de sala de festivități în care până atunci aveau loc doar serbări și festivități de final de an școlar. Întâlnirea cu doi actori de teatru care aveau propriul ONG, a fost contactul care a născut proiectul ce urma să devină un festival anual de teatru pentru copii. Deși nu aveam informații de bază despre cum se organizează un astfel de festival de la realizarea unui afiș până la aprobările necesare de la Inspectoratul Școlar, treptat am învățat și la prima ediție au fost 200 de copii care au urcat pe scenă. Pornind de la emoțiile copiilor și părinților, am avut curaj să continui, am găsit sponsori și parteneri, iar acum avem opt ediții realizate, iar sala de festivități a devenit o zonă plăcută copiilor și școlii. La acest festival, s-a adăugat și unul de poezie în care elevii scriu și interpretează și a fost surprinzător să aflu cât de mulți copii sunt mici artiști și să-i văd cum reacționează la poezie. Dorind ca experiența cu teatrul să devină o constantă a școlii, m-am hotărât să aflu mai multe despre subiect, așa că în 2015 am absolvit primul masterat interdisciplinar de „Pedagogii alternative și artă teatrală în educație”, trăind ceea ce trăiește și un tânăr student la teatru: despre emoții și corp, despre vorbitul în public, dicție, teatrul antic etc.

Eu predau geografie, iar lucrarea de disertație am făcut-o pe folosirea metodelor de teatru la oră. Profesorii au nevoie de elemente care să diversifice ora, elemente care le sunt foarte utile. Astfel că am dezvoltat colaborarea cu UNATC prin departamentul de pedagogie așa încât tinerii masteranzi să poată colabora cu copiii din școală: fac exerciții de colaborare, dicție, de atenție, copiii cred că se joacă, dar de fapt fac teatru, exerciții de dezvoltare personală. În urma acestora, copiii se poartă altfel în clasă, lucru observat de ceilalți profesori: sunt mai dezinvolți, au curajul să-și spună opinia, să iasă în față, să povestească, sunt dezinhibiți, comunicativi, toleranți și iubitori. Și noi, profesorii, urcăm pe scenă mai ales de sărbători și dezvăluim copiilor o latură mai umană, mai emoțională decât cea pe care o văd zi de zi în clasă.

Am dezvoltat mult și partea comunitară, implicând părinții, bunicii, vecinii elevilor în evenimente și activități ale școlii, acum așteptându-se să le propunem lucruri noi în fiecare an: mă bucur să văd părinți care-și descoperă latura artistică alături de copiii lor. Ținem legătura cu părinții scriind pe site-ul școlii și postând pe facebook atât informații despre educația copiilor și a părinților, dar informații despre evenimente culturale. Pe durata verii organizăm Școala de vară în care copiii pot alege să participe la ateliere de dans, de pictură, de dezvoltare personală sau limbi străine.”

Mălina Ionescu: „Specificul muzeului e arta contemporană care poate părea mai puțin accesibilă părinților și copiilor. Deși există o teamă în apropierea de arta contemporană, aceasta este, de fapt, foarte accesibilă pentru că-și asumă ludicul și interacțiunea, intermedialitatea și interdisciplinaritatea. E locul în care poți să te joci cel mai mult, în care poți să încalci regulile. Vacanța de vară este o perioadă în care toți “ne-am dori vacanța” dar, ca instituție care se vizitează preponderent în timpul liber, dorim ca muzeul să ofere lucruri relevante mai ales în această perioadă. Părinții din București, mai ales cei ai căror copii rămân în oraș pe durata verii, așteaptă o ofertă cât mai variată de programe culturale pentru copii din care să poată alege; dacă în timpul anului școlar programul este încărcat, în vacanță este destul timp pentru astfel de activități. Oricum, până acum relația cu școlile din timpul anului școlar a suferit datorită amplasării muzeului care face accesul dificil chiar și pentru școlile din cartier, nu mai vorbim de cele din alte sectoare.

MNAC a mai găzduit, prin parteneriate, ateliere pentru copii și adulți, dar anul acesta am hotărât să oferim un program de vară propriu, permanent, în care să propunem lucruri noi în fiecare săptămână. Programul a oferit ateliere foarte variate: tehnici diferite, greu de adaptat pentru copii, precum serigrafie, mozaic, design vestimentar, cianotipie, tehnică alternativă pe bază de emulsie de fier. Lucruri care se fac mai rar în alte locuri. Atelierele au fost susținute de artiști cu experiență pedagogică, lucru extrem de important în a-i iniția pe copii în tehnici noi și complexe de lucru, dar și pentru a-i deschide spre temele artei contemporane. Permanentizarea proiectului presupune ca în fiecare week-end să oferim ateliere practice unor grupe de vârstă cât mai diverse susținute de cât mai mulți artiști. Esențial pentru dezvoltarea de noi publicuri ale muzeului este aceasta caracteristică de permanență și continuitate pe care vrem să o dăm acestui proiect.”

Resurse recomandate

“*Catalogul ofertei institutiilor culturale bucureștene pentru școli*” este parte a proiectului București edu-creativ. Catalogul cuprinde informații clare și succinte despre oferta institutiilor de cultură din București, răspunzând astfel interesului școlilor de a realiza vizite, activități sau programe cu și pentru elevi care valorifică patrimoniul acestora sau de a participa la programul artistic și educativ propus de Institutii și partenerii lor.

Alte proiecte și programe amintite

Masterul interdisciplinar PED-ArtE sau „Pedagogii alternative și artă teatrală în educație”, desfășurat de Universitatea din București în parteneriat cu UNATC, se adresează profesorilor, și nu numai, indiferent de specializarea acestora, actorilor, regizorilor, coregrafilor, teatrologilor, managerilor de școli și grădinițe de stat și private, având ca scop creșterea nivelului de pregătire pedagogică, up-gradarea privind informațiile de ultimă oră din domeniul pedagogiei generale și al pedagogiei teatrale, cunoașterea teoretică și practică a celor mai importante alternative educaționale ale momentului - Waldorf, Montessori, Freinet, Step by Step.

Fundația Inocenți

Misiunea Fundației Inocenți / Romanian Children's Relief (RCR) este de a sprijini copiii și familiile care se află în dificultate și de a desfășura activități pentru prevenirea abandonului maternal. Viziunea noastră este aceea de a ne asigura că toți copiii cu nevoi speciale sau dezavantajați din punct de vedere socio-economic primesc sprijinul de care au nevoie pentru a-și atinge potențialul maxim. Inocenți desfășoară în România trei tipuri principale de programe - programe Viața Copilului în spitale, programe de Integrare Socială pentru școlari și programe de Intervenție Timpurie pentru copiii cu dizabilități.

*Proiectul cultural **Parteneri educreativi 2017** este cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.*

*Proiectul **București educreativ** este finanțat de Primăria Municipiului București prin Programul București Oraș Participativ al ARCUB și își propune să pună capitala pe harta centrelor culturale cu cele mai variate oferte de integrare a artei într-un context educațional care stimulează creativitatea și inventivitatea copiilor și tinerilor și care promovează interesul pentru valorile locale prin întâlniri directe cu artiștii și creațiile acestora.*

*Platforma **Susține cultura în educație** își propune să susțină realizarea unor programe culturale cu o dimensiune educațională în România prin dezvoltarea unei rețele de profesioniști și organizații și a unor resurse despre practici și politici publice în domeniu.*

Arte performative la MNAC

MNAC București a lansat în 2017 noul program de arte ale spectacolului cu o serie de reprezentații de teatru contemporan și instalații live, la etajul 4 al muzeului. Unul dintre punctele de plecare în program este consultarea permanentă cu comunitatea artistică pentru a găsi, împreună, spațiul de întâlnire între aceasta și MNAC. Coordonatoarea programului de arte performative este regizoarea Ioana Ioana propune intrarea în dialog cu cele și cei care lucrează cu new-theatre, performance, acțiune, teatru aplicat, body art, teatru politic, time specific performance, situaționism, solo, sound și alte declinări ale acestora.

Proiectul “Mișcare și culoare” realizat de Asociația Secția de Coregrafie în parteneriat cu MNAC. Proiectul a propus un format modular de 12 laboratoare de mișcare și artă vizuală, finalizate cu o expoziție a lucrărilor realizate de copii ce provin din medii diferite care au sau nu acces la cultură. Programului i s-au adăugat tururi ghidate ale Muzeului Național de Artă Contemporană, vizite la vernisaje, vizionări de filme, spectacole de teatru, urmate de discuții între copii și artiști, propunând un model de a petrece timpul liber prin consum de artă, în ipostaza de public spectator.

Această operă este pusă la dispoziție sub Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-Distribuire în Condiții Identice 4.0 International .

Toate informațiile provin din prezentările invitațiilor sau sunt sinteze ale informațiilor de pe site-urile resurselor recomandate. Mai multe informații: www.culturaineducatie.ro și contact@culturaineducatie.ro.